

عنوان مقاله:

ردپای مضامین قلندرانه در غزل‌های انوری

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب غنایی، دوره 20، شماره 38 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

فاطمه مدرسی - استاد گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه ارمیه

وحید علی بیگی سرهالی - دانش آموخته دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه ارومیه

خلاصه مقاله:

یکی از جلوه‌های معنایی در غزل، افزون بر عشق و عرفان، مضامین قلندرانه است که غزل‌های شاعران را تحت تاثیر قرار داده و آنان را از مضامین تکراری و یکنواخت خارج ساخته است. این گونه اشعار به طور رسمی از سنایی آغاز شد و شاعران دیگری نظیر عطار و حافظ از آن پیروی کردند. در این میان شاعرانی هم بودند که مضامین قلندرانه را در شعر خود به کار می‌بردند، اما کسی از آنان به عنوان شاعر قلندر سرا یاد نکرده است. انوری از این دسته شاعران است که وی در غزل‌های خود از مضامین قلندرانه به نیکی بهره برده به گونه‌ای که می‌توان نام او را در زمره قلندرسرایان ذکر کرد، اما از وی در هیچ کجا به عنوان شاعر قلندرسرا یاد نشده است. این پژوهش بر آن است تا مضمون‌های قلندرانه او را با روش توصیفی - تحلیلی مورد بررسی قرار دهد و به این سوال پاسخ دهد که وجود مضامین قلندرانه در شعر انوری به چه صورت است؟ بنابراین برآیند تحقیق حاکی از آن است که انوری در غزل‌های خود با توبه شکنی و ملامتی نشان دادن خویش و انتقاد از حاکمان دینی، تابوهای هنجار جامعه را بر هم می‌زند و تفکر قلندرانه را به وضوح بیان می‌دارد. انتقاد و بدبینی وی از اعمال به ظاهر مذهبی و عدم عافیت طلبی در شعرش جلوه خاصی به غزل‌های او بخشیده است که همه این مضامین وجود تفکر قلندریه را در غزل‌هایش اثبات می‌کند.

کلمات کلیدی:

انوری، غزل، مضامین قلندریه، رند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1452210>

